

Warsztaty dla przedsiębiorców sektora małych i średnich przedsiębiorstw z województwa śląskiego planujących działalność eksportową/eksporterów

Organizator:

Fundusz Górnośląski S.A.

Szkolenie realizowane przez:

Eurofinance Training Sp. z o.o.

**„WARUNKI WEJŚCIA NA WYBRANE RYNKI ZAGRANICZNE
ORAZ ASPEKTY FORMALNO - PRAWNE
Z ELEMENTAMI RÓŻNIC KULTUROWYCH
- rynki Gruzji i Kazachstanu”**

Termin: 27 kwietnia 2023 r.

Ekspert: Piotr Guzowski

„InterSilesia - Modelowanie działalności eksportowej przedsiębiorstw z sektora MŚP działających na terenie województwa śląskiego”
- projekt jest współfinansowany przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa III Konkurencyjność MŚP, Działanie 3.5 Umiędzynarodowienie gospodarki regionu, Poddziałanie 3.5.2 Modelowanie działalności eksportowej MŚP. Projekt realizowany przez Fundusz Górnośląski S.A. w partnerstwie z Województwem Śląskim.

REPUBLIKA KAZACHSTAN

Członkostwo w ważniejszych organizacjach międzynarodowych:

- Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ)
- Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW)
- Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (IBRD)
- Światowa Organizacja Handlu (WTO)

Ważniejsze porozumienia integracyjne zawarte przez Kazachstan:

- Euroazjatycka Unia Gospodarcza (EaUG)
- Organizacja Współpracy Gospodarczej (ECO)
- Szanghajska Organizacja Współpracy (SOW)
- Wspólnota Niepodległych Państw (WNP)

powierzchnia	2.724,9 tys. km ²
ludność	19,042 mln osób
podział administracyjny	14 obwodów, 3 miasta o znaczeniu republikańskim (Nur-Sułtan, Ałmaty, Szymkient)
stolica	Nur-Sułtan
ustrój polityczny	republika prezydencka
waluta	kazachstański tenge (KZT)
język urzędowy	kazachski (państwowy), rosyjski (oficjalny)
skład etniczny	Kazachowie (68%), Rosjanie (19%), Uzbegy (3%), pozostali (10%)
religia	islam (ok. 70%), chrześcijaństwo (ok. 26%)
głowa państwa (prezydent)	Kasym-Żomart Tokajev
premier	Alichan Smailov
minister gospodarki narodowej	Alibek Kuantyrov
minister przemysłu i rozwoju infrastrukturalnego	Kairbek Uskenbayev
wicepremier, minister handlu i integracji	Bahyt Sultanov
wicepremier, minister spraw zagranicznych	Muchtar Tleuberdi
ambasador Kazachstanu w Polsce	Alim Kirabayev
ambasador Polski w Kazachstanie	Selim Chazbijewicz

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (prognozy)
PKB (w mld USD)	221,4	184,4	137,3	166,8	179,3	181,7	171,1	190,8	190,6
PKB per capita (USD)	12.807	10.510	7.715	9.248	9.813	9.813	9.056	9.980	10.000
PKB (wzrost w %)	4,2	1,2	1,1	4,1	4,1	4,5	-2,6	+4,1	+2,3
Inflacja (na koniec okresu w % do grudnia poprzedniego roku)	7,4	13,6	8,5	7,1	5,3	5,4	7,5	8,4	8,5
Bezrobocie (w %)	5,0	5,1	5,0	4,9	4,9	4,8	4,9	4,9	4,9
Eksport (w mld USD)	79,5	46,0	36,7	48,5	61,1	58,1	46,9	60,3	-
Import (w mld USD)	41,3	30,6	25,4	29,6	33,7	39,7	38,1	41,2	-
BIZ w KZ (stan na 31.12; mld USD)	136,4	139,2	157,5	161,3	161,1	163,5	166,4	168,4	-
BIZ KZ za granicą (stan na 31.12.;w mld USD)	29,8	32,7	38,1	35,2	28,0	27,5	29,2	32,1	-

Źródło: Komitet ds. Statystyki Ministerstwa Gospodarki Narodowej RK, Narodowy Bank Republiki Kazachstanu

Azja Centralna

Długość granicy państwa: 12 187 km, z czego:

- z Chinami 1 460 km
- z Kirgistanem 980 km
- z Turkmenistanem 380 km
- z Uzbekistanem 230 km
- z Federacją Rosyjską 6 467 km
- przez Morze Kaspijskie (600 km) z Azerbejdżanem i Iranem

Klimat: ostry kontynentalny, silne wiatry

- lipiec (19°C do 26°C), styczeń (-19 C do -4°C)

Bardzo urozmaicone ukształtowanie terenu (od depresji 132 m poniżej p.m. do gór o wysokości ponad 5 000 m; najwyższy szczyt 7 439 m)

55% terytorium stepy, 24% góry i pustynie, 15% ziemie uprawne, 6% lasy

Preferencje dla inwestycji realizowanych w kluczowych projektach

- Preferencje podatkowe
- Zerowa stawka podatkowa na okres dziesięciu lat w przypadku podatku dochodowego od osób prawnych
- Zerowa stawka podatkowa na okres dziesięciu lat w przypadku podatku gruntowego
- Zerowa stawka podatkowa na okres ośmiu lat w przypadku podatku własnościowego
- Dotacja inwestycyjna
- Zwrot do 30% rzeczywistych kosztów robót budowlanych i instalacyjnych oraz zakupu sprzętu
- Preferencje w ramach projektów inwestycyjnych (w tym priorytetowe projekty inwestycyjne)
- Zwolnienie z należności celnych: zerowe cła importowe na okres pięciu lat na sprzęt i części zapasowe oraz akcesoria, surowce i (lub) materiały
- Rzeczowe dotacje państwowe: bezpłatne grunty, budynki, budowle, maszyny i urządzenia

Preferencje dla inwestycji realizowanych w kluczowych projektach

Inne zachęty

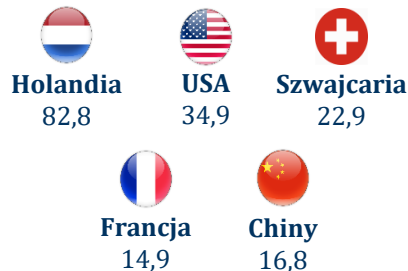
- Stabilne ustawodawstwo: stabilność przepisów podatkowych z wyjątkiem podatku VAT i akcyzy (w zależności od umowy inwestycyjnej)
- Centrum Obsługi Inwestorów
- Zagraniczna Siła Robocza: możliwość zatrudnienia bez zezwolenia na czas trwania budowy + rok po uruchomieniu projektu inwestycyjnego
- Wjazd bezwizowy (dla Polaków na okres 30 dni)
- Inwestycyjny Ombudsman: w celu ochrony praw i interesów inwestorów

Atrakcyjność inwestycyjna

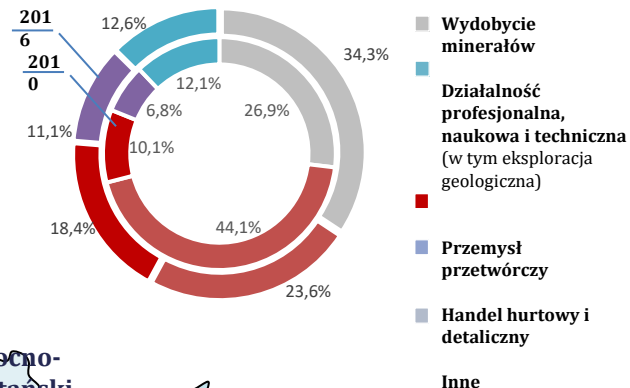
Napływ BIZ

282 mld. USD

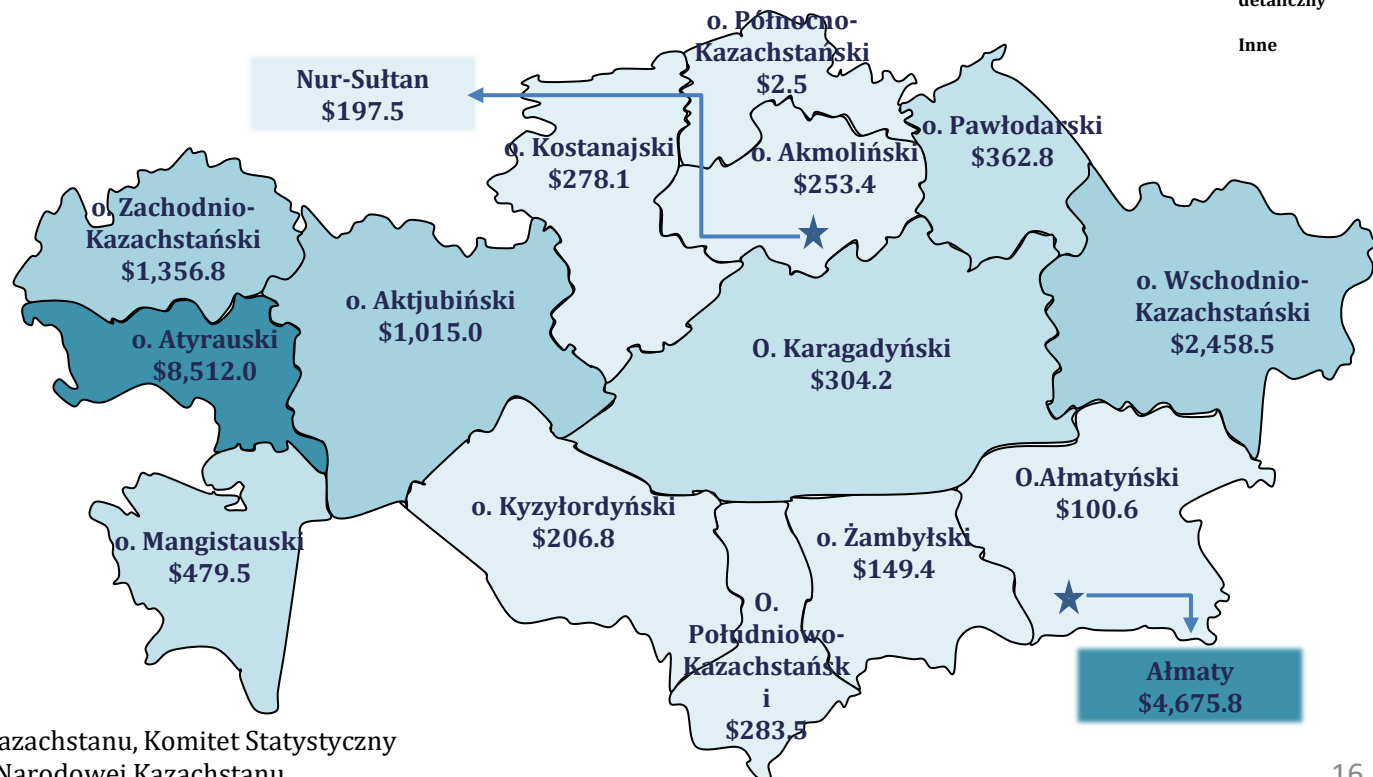
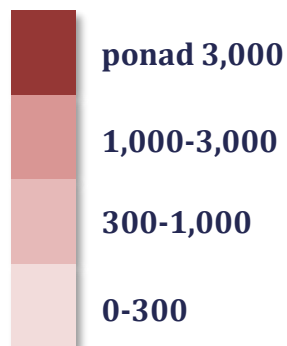
Top 5 inwestorów w Kazachstanie , mld USD

Napływ BIZ, Podział wg sektorów, % od ogólnej liczby

Napływ BIZ, mln USD wg obwodu

Źródło: Bank Narodowy Kazachstanu, Komitet Statystyczny Ministerstwa Gospodarki Narodowej Kazachstanu

Preferencje dla inwestycji realizowanych w kluczowych projektach

- **Strefy przemysłowe**
- W Kazachstanie występuje dziewięć stref przemysłowych obejmujących jedną prywatną:
 - W regionie Ałmaty: „Taldykorgan”, „Boraldai”, „Arna” i prywatna „DAMU”
 - W regionie wschodniego Kazachstanu: „Ondiris”, ulica Mashinostroiteli
 - W regionie południowego Kazachstanu: „Ontustik”, „Kantau”, „Turkistan”
- Strefy przemysłowe to:
 - działki gruntowe wraz z infrastrukturą na budowę budynków i urządzeń do produkcji
 - zakłady produkcyjne gotowe do wynajęcia lub sprzedaży przedsiębiorcy
 - złożone strefy przemysłowe, które składają się zarówno z działek pod zabudowę i infrastruktury produkcyjnej

Specjalne strefy ekonomiczne

Członkiem Strefy mogą zostać podmioty gospodarcze, które planują rozpocząć działalność w ramach działań priorytetowych w danej strefie.

Preferencje podatkowe

Zerowa stawka podatkowa w przypadku:

- podatku dochodowego od osób prawnych
- podatku gruntowego
- podatku własnościowego VAT
- podatku socjalnego na okres pięciu lat

Zwolnienie z należności celnych

Zwolnienie z należności celnych dla towarów importowanych na terytorium Specjalnych Stref Ekonomicznych i z nich eksportowanych do pozostałej części obszaru celnego Unii Celnej

Inne zachęty:

- Bezpłatna działka dla inwestorów
- Uprozczone procedury zatrudniania przedsiębiorców

Inwestorzy zagraniczni również mogą inwestować w specjalnych strefach ekonomicznych w Kazachstanie (SSE).

W 12 specjalnych strefach ekonomicznych dostępne są następujące

preferencje :

PREFERENCJE FISKALNE

- Podatek dochodowy od osób prawnych
- Podatek na grunt
- Podatek od nieruchomości
- Podatek społeczny (przez 5 lat)
- Zwolnienie z podatku VAT

ZWOLNIENIE Z OBOWIĄZKÓW CELNYCH

0%

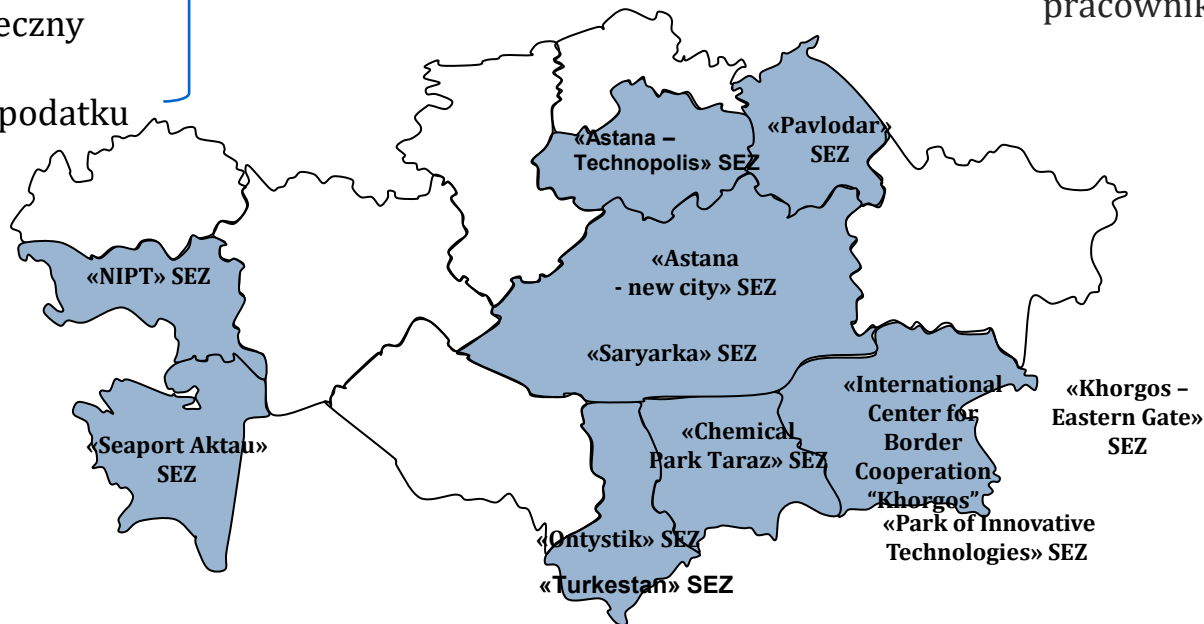
- W przypadku towarów:
- importowanych na terytorium SSE
 - eksportowanych z terytorium SSE do Unii Celnej

PREFERENCJE NIEFISKALNE

Bezpłatne udostępnienie działki na cały okres pobytu w SSE

Uproszczona procedura zatrudnienia zagranicznych pracowników

Wymiana handlowa Polska – Kazachstan 2022 r.

- obroty handlowe Polski z Kazachstanem wynosiły **2.640,1 mln USD** (wzrost o +42,3% w porównaniu z 2021 r.)
- polski eksport do Kazachstanu wynosił **1.050,4 mln USD** (wzrost o + 26,3%)

Największe grupy towarowe:

- maszyny i urządzenia: 527,9 mln USD (ponad 50% eksportu; wzrost dostaw o +101,6%), największe pozycje w tej grupie to silniki, pojazdy i ich części (w tym ciągniki, przyczepy/naczepy, pojazdy silnikowe, części i komponenty motoryzacyjne)
- maszyny rolnicze i urządzenia do przetwórstwa spożywczego
- urządzenia górnicze, chłodziarki/zamrażarki
- urządzenia grzewcze, maszyny do przeładunku towarów
- wybrane urządzenia elektroniczne i elektrotechniczne
- przyrządy i aparatura medyczna

Wymiana handlowa Polska – Kazachstan 2022 r. c.d.

- wyroby przemysłu chemicznego i tworzywa sztuczne: 264,5 mln USD (25% eksportu; spadek dostaw o -28,4%), największe pozycje w tej grupie to farmacja, barwniki, kosmetyki, różnorodne tworzywa i wyroby z tworzyw sztucznych, pasy/taśmy przenośnikowe
- artykuły rolno – spożywcze: 88,8 mln USD (8,5%; wzrost dostaw o +30%), największe pozycje w tej grupie to jabłka, przetwory warzywne i inne przetwory spożywcze, jałówki
- metale i wyroby z metali (głównie z żeliwa i stali): 57,9 mln USD (5,5%; wzrost dostaw o +77,6%)
- artykuły przemysłu drzewno – papierniczego: 30,5 mln USD (2,9%; spadek dostaw o -24%)

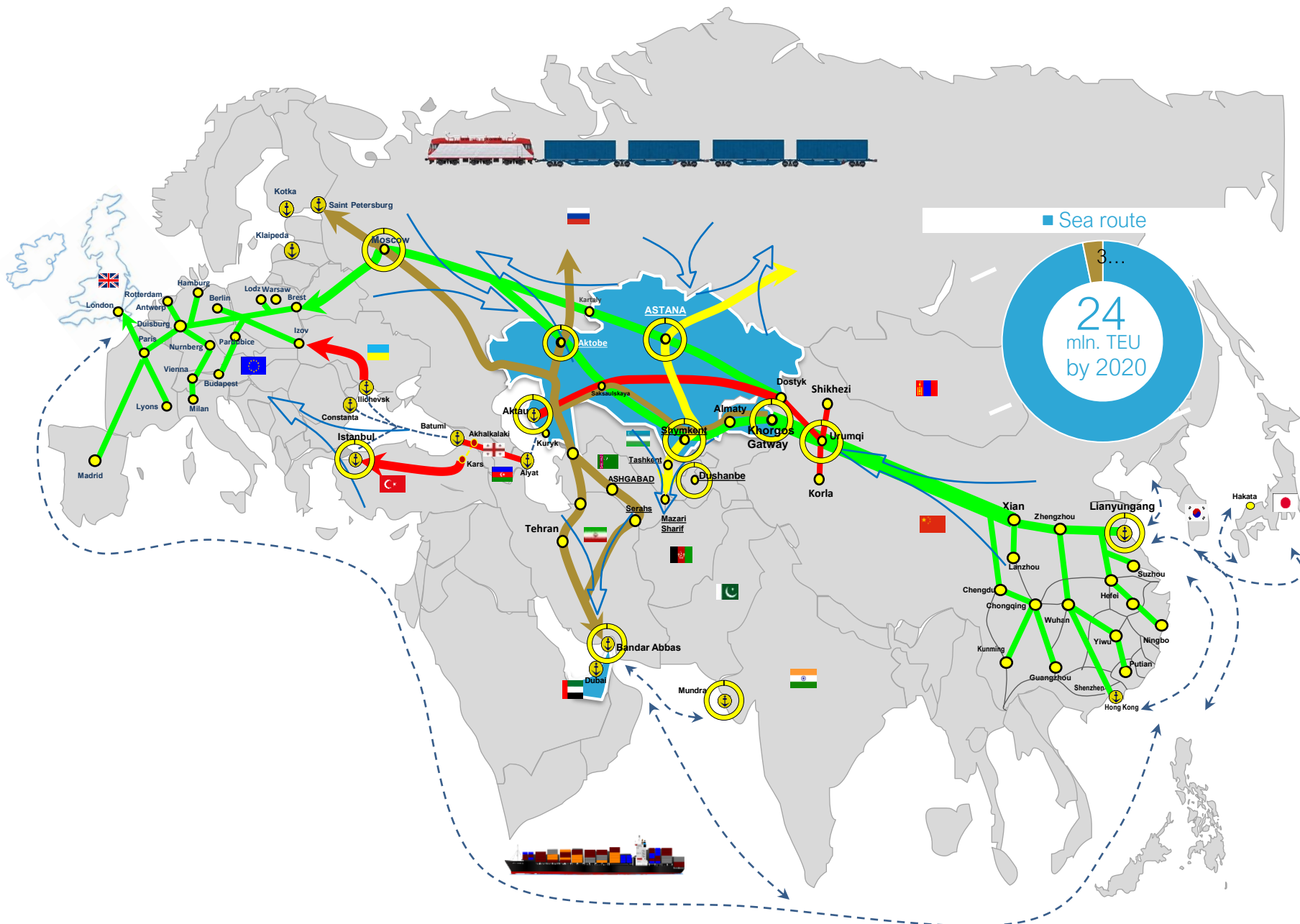
Wymiana handlowa Polska – Kazachstan 2022 r.

W 2022 r. polski import z Kazachstanu wynosił **1.589,7 mln USD** (wzrost o +55,2%).

Największą grupą dostaw z Kazachstanu były produkty mineralne: **1.340,0 mln USD** (ponad 84% importu; wzrost wartości dostaw o +57,4%), obejmujące w szczególności węgiel (65,5% importu w grupie), oleje ropy naftowej (38%; spadek wartości i wolumenu dostaw), wybrane węglowodory skroplone, propan skroplony (wzrosty dostaw węglowodorów skroplonych).

- **w imporcie z Kazachstanu** występowały m.in. artykuły rolno – spożywcze: **93,7 mln USD** (5,9% importu; wzrost dostaw o +13,2%; głównie nasiona lnu, a ponadto filety ryb, pszenica i in.)
- wyroby przemysłu chemicznego: 70,1 mln USD (4,4% importu; wzrost dostaw o +3%; głównie fosfor, ale także nawozy) oraz metale i wyroby z metali: 66,8 mln USD (4,2% importu; wzrost dostaw o +310%; głównie cynk oraz żeliwo i stal/wyroby z żeliwa i stali)

KAZACHSTAN - EURASIAN HUB PLAN ROZWOJU LOGISTYCZNEGO

Współpraca inwestycyjno - kapitałowa

W Kazachstanie zarejestrowano ok. 150 firm z polskim kapitałem, z których aktywnie działa ok. 80. Według danych NBP, polskie BIZ w Kazachstanie na koniec 2020 r. wynosiły 45,7 mln USD. Według danych kazachstańskich polskie BIZ w Kazachstanie na dzień 1.04.2022 r. wynosiły 81,9 mln USD. Polscy inwestorzy w Kazachstanie działają przede wszystkim w sektorze farmaceutycznym (produkcja leków) i budowlanym (produkcja chemii budowlanej), a także w sferze energetycznej, metalurgicznej, maszyn rolniczych, aparatury kontrolno-pomiarowej, usług dla biznesu, sektorze infrastruktury transportowej i rolno – spożywczym. Planowane polskie inwestycje w Kazachstanie obejmują m.in. projekty środowiskowe, rolnicze i handlowe.

Z kolei brak jest znaczących inwestycji kazachstańskich w Polsce, a wśród przykładów działalności produkcyjnej przedsiębiorców z Kazachstanu w Polsce można wymienić linie technologiczne dla przemysłu spożywczego.

PROWADZENIE BIZNESU W KAZACHSTANIE

Kategorie subiektów biznesu
Osoby prawne

Kategorie subiektów biznesu

Mały biznes

Przedsiębiorcy prywatni i osoby prawne, zatrudniające w skali rocznej nie więcej niż **50 osób** i osiągające średnioroczny dochód mniejszy niż **60 000 MWR** (miesięczny wskaźnik rozliczeniowy)

Duży biznes

Przedsiębiorcy prywatni i osoby prawne, zatrudniające w skali rocznej więcej niż **250 osób** i osiągające średnioroczny dochód większy niż **3 000 000 MWR**

Średni biznes

Subiektami są subiekty nie należące do małej i dużej przedsiębiorczości

Formy prawne dla rejestracji biznesu

Spółka akcyjna

- Posiada majątek, który składa się z kapitału Akcjonariuszy i rezultatów działalności gospodarczej, nie odpowiada za zobowiązania Akcjonariuszy
- Akcjonariusz odpowiada za zobowiązania spółki w rozmiarach swojego kapitału
- Może się składać z jednego albo z kilku akcjonariuszy
- Minimalny rozmiar kapitału wynosi 50 000 MWP

Formy prawne dla rejestracji biznesu

Spółka z o.o.

- Kapitał 100 minimalna płaça = 700 USD na dzień 4 września 2021
- W 2023 r. minimalna płaça 70 000 tenge
- 1 USD = 45100.0 KZT
- Najbardziej powszechnie używana forma prowadzenia biznesu
- Osobowość prawną nabywa się z chwilą wpisu do rejestru przedsiębiorców (Nadaniem Biznesowego numeru identyfikacyjnego)
- Ustawowo rejestracja trwa 1 dzień, w praktyce ten okres wydłuża się
- Udziałowcy - jeden lub kilku
- Odpowiedzialność jest ograniczona do kwoty udziału, z wyjątkiem przypadku upadłości spowodowanej przez założycieli
- Wynagrodzenie minimalne – 42 500 tenge

Formy prawne dla rejestracji biznesu

- **Kapitał zakładowy (założycielski)**
- **Odpowiedzialność udziałowców (wspólników)**
- **Główne dokumenty spółki**
- Minimalna suma 100 MRP (miesięczny wskaźnik rozliczeniowy) wynosi ok. 1000 USD
- Subiekt małego biznesu 100 KZT (0, 55 USD)
- Kapitał jest podzielony na części
- **MRP- 3 450 tenge**
- Nie odpowiadają za zobowiązania spółki
- Ponoszą ryzyko, związane z działalnością spółki w granicach sumy wkładu do kapitału założycielskiego
- Umowa założycielska
- Statut

Formy prawne dla rejestracji biznesu

- **Spółka jawna i akomandytowa**
- Spółka jawna
- Udziałowcy i odpowiedzialność ograniczona wkładami
- Kapitał: 25 MWR
- Spółka komandytowa
- Udziałowcy i odpowiedzialność ograniczona wkładami
- Kapitał: 50 MWR

Formy prawne dla rejestracji biznesu

Oddział lub przedstawicielstwo

- Są to podrzędne jednostki biznesowe, znajdujące się z dala od siedziby jednostki prawnej i wykonujące wszystkie bądź część jego funkcji, w tym funkcji przedstawicielstwa
- Nie mają osobowości prawnej
- Działają na podstawie zatwierdzonego regulaminu
- Organ wykonawczy działa na podstawie pełnomocnictwa, wydanego organom wykonawczym firmy macierzystej

ZAKŁADNIE FIRMY W KAZACHSTANIE

- Nazwa spółki
- Adres siedziby
- Umowa założycielska
- Statut
- Imię i nazwisko dyrektora
- Pełnomocnictwo
- Uchwała o utworzeniu spółki
- Wysokość kapitału zakładowego
- Ilość założycieli i rozmiar ich udziałów
- Umowa założycielska
- Statut
- Kopia paszportu osoby zajmującej kierownicze stanowisko w spółce
- Odpis z rejestru przedsiębiorców lub kopia paszportu (dla osoby fizycznej)

Wszystkie dokumenty muszą być apostillowane, tłumaczone co najmniej na język rosyjski

Odpis z rejestru handlowego musi być dodatkowo przetłumaczony na język kazachski

Prawne aspekty zawierania umów handlowych z partnerami wschodnimi

Brak umowy między Polską a Kazachstanem

Decyzje sądu arbitrażowego będą wykonane przez sąd kazachstański, bez względu na to gdzie ma siedzibę sąd arbitrażowy

KONTRAKT EKSPORTOWY

- zawieranie umowy
- aspekty „wrażliwe” umowy z elementem zagranicznym
- zabezpieczenie wykonania kontraktu eksportowego

Osoby upoważnione do podpisania umowy w imieniu partnera wschodniego

Osoba prawna nabywa prawa oraz zaciąga zobowiązania przez swoje organy, działające zgodnie z prawem i dokumentami założycielskimi, a w niektórych przypadkach przez swoich wspólników (spółka pełna, komandytowa) lub w imieniu własnym w przypadku przedsiębiorcy prywatnego

Jedno lub wieloosobowy organ wykonawczy

Pełnomocnik (uwaga!)

Upřednia zgoda Zgromadzenia Wspólników czy Rady Nadzorczej (Rady Dyrektorów)

Jednoosobowy organ wykonawczy

- Dyrektor
- Dyrektor Generalny
- Dyrektor Wykonawczy
- Prezydent
- Prezes Zarządu Zarządzający

Dokumenty weryfikujące kontrahenta zagranicznego

- Sposób reprezentacji
 - odpis z rejestru handlowego
 - dokumenty założycielskie
 - uchwała o powołaniu członka zarządu
 - zaświadczenie o niekaralności
 - pełnomocnictwo
- Wypłacalność
 - aktualne sprawozdanie finansowe
 - zaświadczenie o rejestracji w organach podatkowych
 - zaświadczenie o rejestracji płatnika VAT

Aspekty „wrażliwe” umowy z kontrahentem zagranicznym

- forma
- przedmiot umowy
- cena towaru
- dane bankowe, kontaktowe
- prawo właściwe
- sąd właściwy
- klauzula podatkowa
- klauzula bankowa
- język
- umowa **pisemna** pod rygorem nieważności, w razie kiedy jeden z uczestników jest osobą prawną lub obywatelem Kazachstanu, umowa powinna być zawarta w formie pisemnej niezależnie od miejsca jej podpisania

Prawo właściwe

- wybór prawa przez strony
- umowy dwustronne
- krajowe prawo kolizyjne państwa, w którym znajduje się sąd rozstrzygający spór

Aspekty „wrażliwe” umowy z kontrahentem zagranicznym

Prawo właściwe

- wybór prawa przez strony
- umowy dwustronne
- krajowe prawo kolizyjne państwa, w którym znajduje się sąd rozstrzygający spór

Sąd właściwy

- wybór sądu przez strony
- co do zasady – sąd państwa, na której terytorium ma siedzibę pozwany
- może być też sąd państwa, na której terytorium ma siedzibę powód, jeżeli na tym terytorium znajduje się przedmiot sporu lub majątek pozwanego
- *brak umowy między Kazachstanem a Polską o pomocy prawnej powoduje, iż orzeczenia sądu polskiego nie będą wykonywane przez sąd kazachstański*

PODATKI

- **CIT - 10% (rolnicy) 20 % pozostała działalność**
- **CIT od czystego dochodu oddziału – 15%**
- **PIT - 5 - 10%**
- **VAT - 12%**
- **Podatek socjalny - 10 %**

Konwencja między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Kazachstanu w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, podpisana w Ałmaty, dnia 21 września 1994 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 121, poz. 586).

PODATKI - płace, emerytury

Zatwierdzony projekt ustawy o budżecie Republiki określa następujące stawki obliczeniowe

- *płaca minimalna MZP- 7000 tenge*

Klauzura podatkowa

- Wszelkie podatki oraz inne daniny publiczne, powstałe przy wykonaniu niniejszej Umowy, a przewidziane przez przepisy prawne Kazachstanu, zobowiązana jest ponieść na swój koszt Spółka zagraniczna. Natomiast wszelkie podatki oraz inne daniny publiczne, powstałe przy wykonaniu niniejszej Umowy, a przewidziane przez przepisy prawne Rzeczpospolitej Polskiej, za wyjątkiem kosztów [...], zobowiązana jest ponieść na swój koszt Spółka polska.
- W przypadku, jeżeli przepisy prawne państwa XXX przewidują zapłatę podatku VAT od czynności będącej przedmiotem Umowy, cena (kwota wynagrodzenia), wskazana w pkt. [...] Umowy, stanowi podstawę opodatkowania i powinna być powiększona o kwotę podatku VAT Kazachstanu, do którego obliczenia i zapłaty na swój koszt zobowiązana jest Spółka zagraniczna.

Klauzura bankowa

Wszystkie opłaty bankowe związane z realizacją kontraktu ponosi na swój koszt Spółka Kazachstańska

Opłaty bankowe w Polsce ponosi Spółka polska, a wszystkie opłaty bankowe w Kazachstanie, w tym wszystkie opłaty banku korespondenta ponosi Spółka kazachstańska

Język umowy

- Choć ustawodawca wymaga sporządzenia umowy w języku kazachskim lub rosyjskim, dozwolone jest posługiwanie się innymi językami w przypadku zawierania umów międzynarodowych
- Ogólnie przyjęte jest, iż umowa jest dwujęzyczna: tłumaczona na język kazachski bądź rosyjski z równoległym tekstem w języku partnera
- Niesporządzenie umowy w języku rosyjskim lub kazachskim może mieć wpływ na wykonanie umowy - interpretacja w razie sporu

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA TRANSAKCJI EKSPORTOWYCH W POLSCE

BGK

KUKE

FUNDUSZE INWESTYCYJNE

BANKI: PKO BP, SANTANDER

Branżowe Programy Promocji - Ministerstwo Rozwoju i Technologii

<https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/001054>

Polski Fundusz Rozwoju (PFR)

Źródła wsparcia eksportu w Kazachstanie

Fundusze wsparcia rozwoju Kazachstanu

- Narodowy Fundusz Republiki Kazachstanu
- Bank Rozwoju Kazachstanu S.A
- Fundusz Inwestycyjny Kazachstanu S. A.
- Narodowy Fundusz Innowacyjny S.A.

Fundusz „Damu” - Krajowy Instytut Rozwoju

Rządowe wsparcie małego i średniego biznesu w Kazachstanie Doświadczenie Funduszu „DAMU”

- Został utworzony w 1997 roku zgodnie z uchwałą Rządu Republiki Kazachstan
- Jedyne akcjonariusze – kierowniczy narodowy holding „Fundusz narodowego dobrobytu SA Samruk-Kazyna”
- 16 regionalnych filii w każdym obwodzie i w miastach Astana i Ałmaty
- 270 pracowników w głównym biurze i filiach

Programy Funduszu „Damu” zgodnie ze Strategią

Programy finansowe:

- Finansowe programy w ramach „Drogowej mapy biznesu 2020” (subsydiowanie stawek, gwarantowanie)
- Program stabilizacyjny 1-3 transze
- „Damu” - regiony 1,2
- Uwarunkowane rozmieszczenie w leasingowych firmach
- Instytucyjny rozwój infrastruktury biznesu (fundusze gwarancyjne, fundusze bezpośrednich inwestycji)
- Punktowe programy finansowania w regionach
- Program rozwoju małych miast

Finansowe poparcie dla biznesów przemysłowych

- **Program „Damu-Ondiris”** - finansowanie / pożyczki refinansowania prywatnych przedsiębiorstw przemysłowych
- **Uczestnicy 5 STB:** Bank BTA, Kazkommertsbank, Alians Bank, Narodowy Bank, Temirbank
- **Wyniki:** sfinansowano 216 projektów, o wartości 39 miliardów tenge
- **Program na finansowanie leasingowych transakcji dla małych i średnich przedsiębiorstw w przemyśle wytwórczym**
- **Uczestniczą 3 spółki leasingowe:** TemirLeasing, Grupa leasingowa, SK Leasing
- **Wyniki:** sfinansowano 42 projekty, o wartości 1 miliarda tenge

POZYSKIWANIE PARTNERA BIZNESOWEGO

Otoczenie biznesu:

- Administracja - AKIMAT, Miejski , Obwodowy
- Straż graniczna, Urzędy celne, Urząd meldunkowy
- Rejestracja firm
- Firmy prawnicze, kancelarie
- Urząd pracy
- Urząd skarbowy
- ZUS
- Banki - finansowanie
- Jednostki Certyfikujące
- Izby Gospodarcze (Atameken, Izba Handlowa)
- Zrzeszenia branżowe – Asocjacje
- Kazakh Invest - odpowiednik naszego PAIiH i PARP- pomoc dla inwestorów zagranicznych

POZYSKIWANIE PARTNERA BIZNESOWEGO

- Internet - złożenie oferty; przeglądanie ofert
- Opinie w Internecie - wyszukiwarki
- Udział w targach - realnie lub online; wybór, weryfikacja
- Webinaria
- Złożenie zapytania do Izb gospodarczych
- Akimaty Miejskie i Obwodowe - Centra Rozwoju Przedsiębiorczości
- Złożenie zapytania do Stowarzyszeń, Zrzeszeń Branżowych
- Złożenie zapytania do Klubu Biznesu
- Przeglądanie branżowych wydawnictw

POZYSKIWANIE PARTNERA BIZNESOWEGO

- Sprawdzanie kondycji finansowej
- Listy wiarygodnych płatników podatków
- Listy niewiarygodnych firm - Czarne listy klientów banków
- Czarna lista firm odpowiedzialnych za straty eksporterów
- Czarna lista pozbawionych skrupułów importerów z Kazachstanu
- www.goszakup.gov.kz/ru/registry/rnu
- Zamówienie informacji o firmie
- Wykaz firm niedziałających
- Listy polecające
- Rankingi
- Opinie w Internecie
- Opinie znajomych
- Opinie Izb gospodarczych, ZBH - mogą mieć wiedzę lub opinie
- Osobista rozmowa
- Wizyta w firmie potencjalnego kontrahenta (osobiście lub można zlecić osobie w Kazachstanie)

POZYSKIWANIE PARTNERA BIZNESOWEGO

- Dokumenty weryfikujące kontrahenta zagranicznego
- Sposób reprezentacji
 - odpis z rejestru handlowego IIN , BIN
 - dokumenty założycielskie
 - uchwała o powołaniu członka zarządu
 - zaświadczenie o niekaralności
 - pełnomocnictwo
- Wypłatność
 - aktualne sprawozdanie finansowe
 - zaświadczenie o rejestracji w organach podatkowych
 - informacja o zaleganiu w podatkach

Wykorzystanie Internetu

Metody Płatności

W 2021 roku najpopularniejszymi opcjami płatności w Kazachstanie były:

- Karty kredytowe
- Portfel Qiwi, jeden z najczęściej używanych systemów płatności w krajach WNP
- Web Money, e-portfel obsługujący wiele walut (również Bitcoin) w różnych lokalizacjach na całym świecie
- Pieniądze Yandex, opracowane w Rosji, są bardzo popularne w krajach WNP
- Mobiamo, rozwiązanie płatności mobilnych, pomaga klientom dokonywać płatności za pomocą urządzeń mobilnych w co najmniej 65 krajach
- Mint, którego karta przedpłacona to bezpieczna i intuicyjna opcja płatności gotówką

Wykorzystanie Internetu

Alternatywne metody płatności:

- PayPal Express Checkout
- BitPay
- Coinbase Commerce
- GoCoin
- SplititMonthlyPayments
- PayPalEkspresowa realizacja transakcji
- BitPay
- Handel Coinbase
- GoCoin

Dla prowadzących małą firmę online i chcąc otrzymywać płatności, można rozważyć następujące opcje:

- Interkassato system płatności, który umożliwia sklepom internetowym, witrynom i innym platformom handlowym przyjmowanie wszystkich możliwych form płatności tak szybko, jak to możliwe. System oferuje ponad 50 instrumentów płatniczych i działa w 5 strefach walutowych: UAH, RUB, USD, EUR i GEL.
- FREE-KASSAto usługa akceptacji płatności, która umożliwia stronom internetowym (sklepom internetowym) i usługodawcom przyjmowanie płatności od klientów w dowolnej walucie elektronicznej, za pośrednictwem wiadomości SMS, przelewów pieniężnych/bankowych, terminali płatniczych oraz kart bankowych Visa i MasterCard.

Dla prowadzących małą firmę online i chcących otrzymywać płatności, można rozważyć następujące opcje:

- WalletOneto usługa akceptacji płatności dla sklepów internetowych. Zapewnia ponad 114 metod płatności dla Twojej witryny, wygodne narzędzia do pracy z głównymi instrumentami i stawkami sklepowymi, takimi jak raporty, statystyki i wiele innych.
- Robakassato usługa systemu płatności, która pomoże Ci akceptować płatności od klientów w Twojej witrynie za pomocą kart bankowych, w dowolnej walucie elektronicznej, korzystając z usług handlu mobilnego, płatności za pośrednictwem banku lub terminali płatniczych i wielu innych. System działa od 2003 roku i ugruntował swoją pozycję jako wysoce niezawodna usługa przyjmowania płatności.
- Payeerto międzynarodowy system płatności przelewem, który umożliwi wysyłanie płatności nawet do odbiorcy, który nie jest zarejestrowany w systemie. Ma dziesiątki międzynarodowych metod płatności i można otrzymywać płatności od klientów z ponad 200 krajów. System ma 2 główne sekcje: dla osób fizycznych i dla biznesu; oznacza to, że system ma różne taryfy i możliwości płacenia: kartami Visa i MasterCard w USD, EUR, RUB; na rachunkach bankowych w 224 krajach w USD, EUR, RUB; na portfelach elektronicznych Payeer.

IT

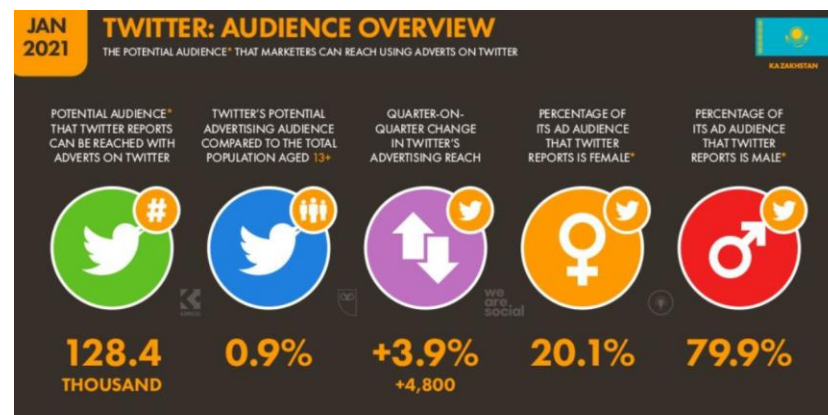
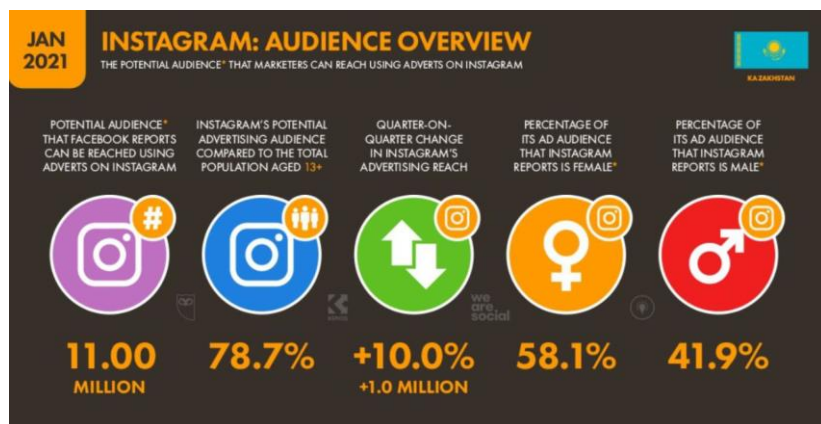
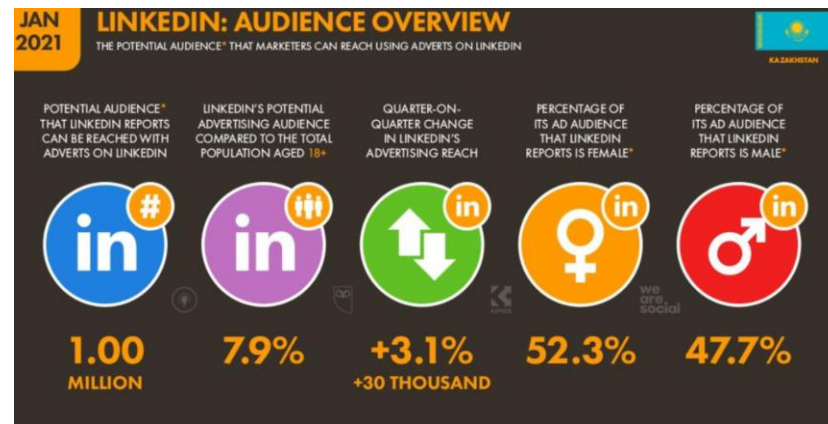
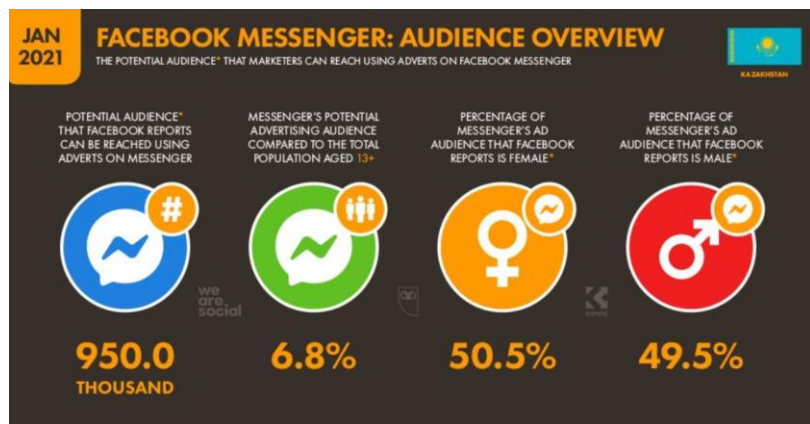
Obecnie sektor IT i ICT w Kazachstanie jest dynamicznie rozwijającą się sferą i otrzymał wsparcie rządowe.

Natomiast e-commerce w Kazachstanie ma tendencję wzrostu o 80-100% rocznie (światowy wskaźnik wynosi 50-60%). Zakupy poprzez Internet stają się coraz bardziej popularne wśród obywateli Kazachstanu.

Niedostateczny rozwój szerokopasmowej sieci!

Internauci w Kazachstanie

- W styczniu 2021 r. w Kazachstanie było 15,47 mln internautów
- Liczba internautów w Kazachstanie wzrosła o 741 tys. (+5,0%) w latach 2020-2021
- Penetracja Internetu w Kazachstanie wyniosła 81,9% w styczniu 2021 r.
- Statystyki mediów społecznościowych dla Kazachstanu
- W styczniu 2021 r. w Kazachstanie było 12 mln użytkowników mediów społecznościowych
- Liczba użytkowników mediów społecznościowych w Kazachstanie wzrosła o 2,5 mln(+26%) w latach 2020-2021
- Liczba użytkowników mediów społecznościowych w Kazachstanie w styczniu 2021 r. odpowiadała 63,5% całej populacji

Marketing

- Profil konsumenta
 - W Kazachstanie rośnie klasa średnia, która odpowiada za większość towarów sprzedawanych w tym kraju
 - Kraj jest uważany przez Bank Światowy za kraj o wyższym średnim dochodzie
- Zachowanie konsumenta
 - Większość konsumentów nie korzysta już z kredytów, kredyty hipoteczne są trudne do zdobycia
 - Istnieje duża dysproporcja wynagrodzeń między różnymi regionami i sektorami działalności: najwyższe wynagrodzenia w finansach i kopalniach, najniższe w usługach socjalnych, służbie zdrowia i edukacji

Zwyczaje i Kazachski savoir vivre

W Kazachstanie przyjęte jest, że znajomi i przyjaciele odwiedzają się wzajemnie bez zaproszenia lub zapowiedzi. Goście są zawsze mile witani. W Polsce niezapowiedziane przyście gościa jest dziś często uważane za niezręczność.

1. Wchodząc do domu Kazacha, należy zdjąć buty. Po wejściu do domu, jeśli wchodzimy tylko na chwilę i nie chcemy dłużej zabawić, musimy natychmiast o tym powiedzieć gospodarzowi lub gospodyni, gdyż inaczej zostaniemy poczęstowani herbatą i słodyczami.
2. W przeciwieństwie do Polski gościa nigdy nie pyta się, czy zje coś lub wypije. Po prostu częstuje się go. Jest to zwykle herbata ze słodyczami i owocami.
3. Ze strony gościa dobrą manierą jest przyjęcie poczęstunku. W Polsce często pytamy gościa, czy napije się herbaty lub kawy, w Kazachstanie gospodyni podaje poczęstunek, zwykle herbatę, a gość poczęstunek przyjmuje. Chyba, że od razu przy wejściu gość powie, że przychodzi na chwilę i nie będzie jadł i pił.

Zwyczaje i Kazachski savoir vivre

4. Po zaproszeniu gość proszony jest o zajęcie zaszczytnego miejsca. W domu kazachskim gościa sadza się na najważniejszym miejscu. O ile w Polsce miejsce przy stole często nie ma znaczenia, w Kazachstanie jest to bardzo ważne, tak jak w dawnej Polsce, gdzie najważniejszy gość siadał przy najwyższym miejscu przy stole.
5. Współczesne domy i mieszkania kazachskie podobne są do polskich. Jednak nawet współczesne rodziny kazachskie urządzają jeden pokój po kazachsku. Wygląda to tak, że podłogi zaściane są dywanami lub wielkim dywanem. Siada się w kucki przy niskim stole na podłodze wystanej dywanem, na który kładzie się osobną matę do siedzenia, krzesel nie używa się. Kobiety i mężczyźni siadają inaczej, mężczyźni po turecku, kobiety z podwiniętymi nogami. Jeśli kobieta siądzie po turecku, uważa się to za brak ogłady.

Zwyczaje i Kazachski savoir vivre

Posiłek

Przed posiłkiem podaje się herbatę. Herbatę w Kazachstanie pije się najczęściej z mlekiem, podawana jest ona w czarkach. Jeśli chodzi o podawanie herbaty, w różnych częściach Kazachstanu występują różnice.

Zachowanie się przy stole

Jeśli wybieramy się w gości, powinniśmy przygotować sobie krótką uroczystą mowę. Przy każdym święcie lub uroczystości rodzinnej, poza ogólnymi życzeniami zdrowia i pomyślności, wypowiada się osobne życzenia.

Hierarchia starszeństwa

Szacunek okazuje się osobie w starszym wieku, zarówno mężczyźnie jak i kobiecie. W rodzinie i społeczeństwie bardzo ważna jest hierarchia starszeństwa.

Religia

Należy pamiętać, że Kazachowie są muzułmanami. W stosunku do wyznawców innych religii są tolerancyjni i otwarci. Mijając cmentarz należy ściszyć głos lub przerwać rozmowę, w żadnym wypadku nie wolno śmiać się ani przeklinać.

Zachowania biznesowe

Umawianie spotkań:

- Językiem państwowym jest język kazachski (porozumiewa się nim 65% populacji), lecz w biznesie powszechnie znany jest język rosyjski
- Terminy spotkań są na ogół dotrzymywane. Zdarza się anulowanie spotkań lub zmiana ich terminu z powodu innych „pilnych” nagle pojawiających się spraw
- Nie jest konieczne przyjście na czas, ale bez telefonicznego uprzedzenia nie należy się spóźnić więcej niż 30 minut
- Wielu Kazachów jest muzułmanami i modli się w ciągu dnia. Należy starać się dostosować czas spotkań, jeżeli konieczna jest przerwa na modlitwę.

Zachowania biznesowe

Powitanie i tytułowanie:

- Kazachowie witają się uściskiem dłoni, często oburącz i z uśmiechem
- Wielu Kazachów jest muzułmanami i stąd niektórzy mężczyźni nie witają się z kobietami uściskiem dłoni
- W trakcie powitania utrzymuj kontakt wzrokowy
- Po ustanowieniu dobrych relacji osobistych bliscy znajomi tej samej płci mogą nad uścisk dłoni przedkładać objęcie się nawzajem
- Spotykając się z kimś kilka razy dziennie, za każdym razem należy podać rękę
- W sferach biznesowych w użyciu są tytuły akademickie i zawodowe
- Do innych osób zwracamy się używając tytułu i nazwiska
- Poczekaj na propozycję zwracania się po imieniu, propozycja taka we wzajemnych relacjach przychodzi dość wcześnie
- Wizytówki są bardzo ważne dla ustalenia pozycji danej osoby (otwierają drzwi i ułatwiają poruszanie się w kręgach biurokracji)

Zachowania biznesowe

Ubiór:

- W kontaktach z urzędnikami państwowymi i w biznesie oraz w trakcie pobytu w mieście obowiązuje klasyczne ubranie lub marynarka i krawat.
- Dla pań właściwe są klasyczne suknie lub kostiumy biznesowe i bluzki.
- Bardzo ważne są buty - bez względu na to, jakie nosisz, powinny być dobrze wyczyszczone.
- Na wizyty domowe wskazany jest ubiór w stylu tradycyjnym. Dobry ubiór jest bardziej ceniony niż wygoda. Zbyt nieoficjalny ubiór może urazić gospodarza.

Zachowania biznesowe

Rozmowy i zachowania negocjacyjne:

- Należy poświęcić czas na budowanie relacji, co pozwoli Kazachom upewnić się co do twojej solidności, układności i rzetelności.
- Chociaż spotkania zaczynają się o określonej porze, to rzadko wyznaczony jest czas ich zakończenia. Dlatego dobrze z góry ustalić czas zakończenia spotkania.
- Dyskusję otwiera najwyższy rangą Kazach i przedstawia swój zespół w kolejności stanowisk.
- Przed przejściem do rozmów na tematy biznesowe ma miejsce swobodna pogawędka, często przy herbacie i słodyczach. Należy czekać, aż gospodarze przejdą do rozmów na tematy biznesowe.
- Styl prowadzenia spotkania zależy od rodzaju biznesu. Biznesmeni z sektora prywatnego są bardziej skoncentrowani i prozachodni, a pewne sprawy załatwia się bardziej płynnie. Sektor publiczny jest bardziej zbiurokratyzowany, nacechowany oficjalnymi procedurami i prowadzenie negocjacji może wymagać więcej spotkań i cierpliwości.

Zachowania biznesowe

Rozmowy i zachowania negocjacyjne:

- Hierarchiczny charakter kultury oznacza, że Kazachowie chcą mieć do czynienia z osobami o podobnej pozycji. Dlatego ważne jest wcześniejsze przesłanie informacji o wszystkich członkach twojego zespołu.
- W trakcie negocjacji przy stole zajmują miejsce naprzeciw delegacji gości w malejącym porządku zajmowanych stanowisk. Należy zająć miejsca w ten sam sposób.
- W niektórych firmach występuje wzrastająca tendencja do sadzania obok siebie osób równych sobie pod względem zajmowanego stanowiska w celu ułatwienia prowadzenia rozmów.
- W Kazachstanie hierarchii okazuje się szacunek. Osobom starszym rangą w kazachskim zespole nie można otwarcie zaprzeczać lub ich krytykować. Takie zachowania oznaczają brak szacunku.

Zachowania biznesowe

- Kazachowie są mistrzami prowadzenia rozmów w sposób okrężny, zawoalowany
- W trakcie negocjacji nie należy okazywać zbyt wielu emocji
- Podjęcie decyzji może wymagać kilku spotkań
- W firmie jest zazwyczaj jeden kluczowy decydent osoba zajmująca najwyższe stanowisko, podwładni biorący udział w negocjacjach nie mają kompetencji do podjęcia decyzji
- Nie oczekuj pisemnego kontraktu dla każdej decyzji lub umowy, jeżeli jesteś w dobrych relacjach z Kazachem i darzycie się wzajemnym zaufaniem i zrozumieniem, często wystarczy uścisk dłoni jako podpis pod umową
- Dobrymi tematami rozmów (po ustanowieniu relacji osobistych) są: sztuka, żywność, napoje, sport
- Należy unikać, o ile to możliwe, rozmów na tematy polityczne, religijne i etniczne

Zachowania biznesowe

Gestykulacja i zachowania publiczne

- W sytuacjach oficjalnych najlepiej unikać dotykania osób płci przeciwnej
- Źle odbierany jest gest z kciukiem umieszczonym między palcem środkowym i wskazującym (nasza „figa z makiem”)
- Od mężczyzn nie oczekuje się wykonywania takich czynności, jak: gotowanie, sprząatanie, pranie
- Dotyk w trakcie rozmowy nie jest zabroniony, ale czekaj na gest Kazacha, gdyż zależy to od bliskości waszych stosunków
- Starsi Kazachowie utrzymują większy dystans interpersonalny (minimum jeden metr)

Zachowania biznesowe

Wręczenie i przyjmowanie upominków

- Nie ma specjalnego protokołu dotyczącego wręczenia upominków
- Powszechnie jest wręczenie upominków na koniec spotkania
- Upominki są rozpakowywane po ich wręczeniu
- Kiedy zostaniesz zaproszony do domu na obiad, uprzejmym gestem z twojej strony będzie podarunek np. w postaci wyrobów cukierniczych, kwiatów, dobrego alkoholu, na pożegnanie prawdopodobnie też coś dostaniesz
- Praktykujący muzułmanie nie piją alkoholu, nie należy go więc wręczać bez rozeznania, czy gospodarz pije

Zachowania biznesowe

Jeśli chodzi o kulturę prowadzenia biznesu w Kazachstanie, należy podkreślić takie negatywne zachowania jak skłonność do „szybkich pieniędzy”, niechęć do przyjmowania odpowiedzialności i powszechny (z rzadkimi wyjątkami) brak punktualności. Czynnikiemami pozytywnymi są wysokie umiejętności negocjacyjne Kazachów, gdy dość trudne problemy są rozwiązywane bez konfliktów - poprzez negocjacje.

Placówki ekonomiczno – handlowe w Kazachstanie

Zagraniczne Biuro Handlowe (ZBH)
w Kazachstanie,
Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A. Astana
mob.: +7 701 765 91 30
e-mail: julia.horodecka@paih.gov.pl
lyubov.papurina@paih.gov.pl

Wydział Ekonomiczno-Polityczny
Ambasady RP

01000 Astana; ul. Sary Arka, 15,
Business Centrum „ISKIER”
Republika Kazachstanu
tel.: (+7717) 294 44 03
fax: (+7127) 294 44 01
astana.amb.sekretariat@msz.gov.pl
www.astana.polemb.net

Placówki ekonomiczno – handlowe w Polsce

AMBASADA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W ASTANIE

Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Selim Chazbijewicz

Kompetencja terytorialna: Republika Kazachstanu, Republika Kirgiska

ul. Saryarka 15, Centrum Biznesowe „Isker”

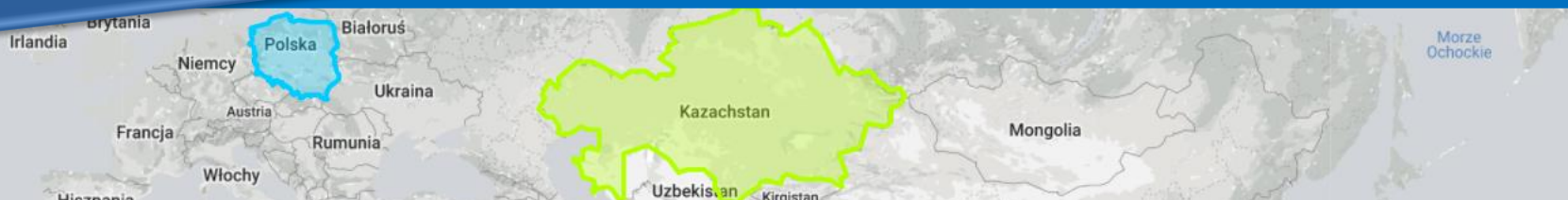
010000 Astana, Kazachstan

tel. +7 (7172) 94 44 00

fax: +7 (7172) 94 44 01

e-mail: astana.amb.sekretariat@msz.gov.pl

www.astana.msz.gov.pl

Placówki ekonomiczno – handlowe w Polsce

Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny

Republiki Kazachstanu w Polsce

JE Alim Kirabayev

Ambasady Kazachstanu w Polsce

Yermek Sadykbekov

Republiki Kazachstanu w Warszawie

02-954 Warszawa, Polska, ul. Królowej Marysieńki 14

tel.: (+48 22) 6425388, fax: (+48 22) 6423427

warsaw@mfa.kzA

Polsko-Kazachstańska Izba Handlowo- Przemysłowa

Tel./fax 22 63 09 653 / 22 63 09 782

E-mail: pkihp@pkihp.pl;

prezes@pkihp.pl;

www.pkihp.pl

Dziękujemy za uwagę

Organizator:

Fundusz Górnośląski S.A.

ul. Sokolska 8
40-086 Katowice

Warsztat zorganizowany przez:

Eurofinance Training Sp. z o.o.

tel.: 22 830 13 40; tel. kom.: 609 124 124

e-mail: szkolenia@efszkolenia.pl; www.efszkolenia.pl